

DOMOVINA

Štampa vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Vojna v miru!

Pretekli teden imel je ministerski svet sejo, katere so se udeležili tudi trije ogrski ministri in minister za vnanje zadeve, grof Goluchowski. V tej seji je bil predmet posvetovanju: sklicanje delegacij, proračun za leto 1900 in slednjic — zahteve vojnega ministra za pomnožitev vojaštva, in orožja — kanonov in pušk. In pri tem je vojni minister izjavil, da bode v delegacijah zahteval letos v vojne svrhe 23,000,000 gld. več nego lansko leto.

Ta zahteva je v tolikanj zanimiva, ker je večja nego jih je bilo v že kritičnejših dobah več. Pri sedanjih mirovnih razmerah in diplomatičnih zagotavljanjih o miru in prijateljstvu s sosednimi vevlastmi in državami, bi vojni minister bolj modro zadel, da je molčal o „potrebah“ vojne, zlasti tudi sedaj zato, ker so državljani že v neznosna bremena upreženi, in z davki na vse strani preobloženi, in ko ima vojaštvo vendar najnovejša orožja že iz zadnjega časa nabavljeno?

Celih 23,000,000 gld. poviška za vojne svrhe! To ni malenkost! Državni vojni minister delegacijam kar diktira, koliko mu imajo delegacije privoliti za kake novoizumljene puške in kanone, katerih pa prav za prav še ne potrebujemo, dočim državljanov in davkoplachevalcev nihče ne vpraša, bodo novo breme li mogli prenesti ali ne, ker že pod dosedanjim ječe!

Pred kakimi petnajstimi leti je bil politični položaj in so bile razmere med Avstrijo in Rusijo ter Nemčijo vse bolj napete, a tedaj je vojni minister zahteval nakrat 100,000,000 gld. za vojaštvo, pa ko se je vse javno mnenje in od najmanjšega pa do najvplivnejšega časnika z merodajnimi faktorji vred skupno uprlo taki zahtevi,

je vojni minister takoj odnehal od svoje zahteve ter je znižal na — 7,000,000 gld. Saj pa tudi ni čuda! Spredej in zadaj imeti take odkritosrčne in močne (!) zaveznike, z ostalimi vevlastmi in državami živeti v prijateljstvu, a nakrat — ko se vojnemu ministru „sanja“ da gredo n. pr. — Rusi proti — „severnemu tečaju“ na — medvedji lov, že skoči iz postelje ter prične slastno svojo modrost slikati na papir, češ: zdajle moram pa spet pokazati, da ima Avstrija grozno previdnega zunanjega ministra, zahteval bom en milijon za to in to, če je sila ali ne! Stari smodnik, stare puške in kanone vržemo med — staro železje, pa si omislimo kaj novega, če ne za potrebo, pa vsaj za parado!

To ni nikaka umetnost, zahtevati od države milijone! To zadene vsak korporal! Ali država potrebuje denarja tudi še za sto drugih zelo nujnih potreb! Ali — kje se bo denar dobil? Ali meni mar vojni minister, da avstrijski državljani nimamo drugih skrbi, kot čakati-kedaj se kakemu diplomatu sanja o „belih medvedih“ ali „otročjih soldatkih“, da nam naloži zopet kak nov davček na hrbet?

Seveda, zdaj mu je to lahka stvar: parlament spi, proračun se bo sestavil, delegacije bodo vse dovolile, drugo pa je stvar izvršujočih organov pri — davkarijah in vojašnicah!

A tako ne more in ne sme iti. Kjer ni potrebe, tam naj država ne trosi „krvavega denarja“ zaradi domišljavosti svojih diplomatov, marveč naj skrbi, da se notranji nje gospodarski položaj utrdi in zboljša, državljani davkoplachevalci pa obvarujejo neznosnih bremen, katera jih že zdaj tlačijo na vseh koncih in krajih!

Človeku, ki opazuje to zahrbtno diplomatizovanje in postopanje teh vojaških krogov, se nehote usiljuje vprašanje: Li ni ruski predlog

o razoroženju le „pium desederant“, katerega so se hotele le nekatere vevlasti prijeti, v resnici pa hoče dandanes zaradi nezaupljivosti in še bolj zaradi medsebojnega strahu jedna država drugo v njenih mejah držati, toliko časa, da se vsled večnih bremen vse skup — razdrobe. Ubogi — državljani!

§ 14. in Slovenci.

Odkar je grof Thun poslal državne poslance na dopust, parlament pa zaprl, zgrabila je vlada za § 14. drž. osn. zakonov in gospodari z njim v podobi absolutizma „en miniature“. To je tisti paragraf, ki se — kakor kak redek planet — prikaže v našem ustavnem življenju vsake svete čase enkrat, ki pa ni skoro nikomur ljub, a najmanj — Slovencem. „Rekurza“ ni nobenega proti njemu, dostikrat še kritike ne, — Slovenci bi imeli do obeh dovolj povoda. H krivicam, ki leže že na kupih, nameče nam jih § 14. lahko še par sto lopat, pa naj še tolikanj upijemo: vlada, ti imaš skrbeti za to, da je slovenski narod deležen vseh ustavnih pravic! Kar nam je včeraj dala, nam danes lahko vzame, pa se nimamo iti kam pritožiti! In to se z majhnimi narodi v Avstriji rado godi!

§ 14. je v rokah vlade absolutističen aparat, orodje, s katerim lahko eksperimentira kakor vé da ji kaže, — saj nimamo parlamenta, kjer bi mogli iskati pomoči!

Jedno zlo izmed drugih pa se dá prijeti, odkar gospodari ta „absolutistiška mala pošast“ v Avstriji: faktorji, ki nas Slovence že itak „čez rame“ gledajo, so postali zbadljivo trdi, Nemci pa grozovito ošabni. Če nam je prej vlada osorno odgovarjala na Dunaju „vi Slovenci ste pasivni“, nam zdaj niti ne odgovori, ampak samo s prstom pokaže na § 14.

LISTEK.

„Vezna pratika.“

(Spisal Potočnik.)

„Do zdaj mi „Vezna pratika“ ni bila mila. . . Morebiti bo mi v bodoče.“

Odprl je okno ter pogledal na polutemno ulico. Opojen vetrič je pihljal ter se igral s papirčki in smetm, se rahlo, nekako boječe zale taval v balonske rokave, v bele čipke, šumlja joča krila šetajočih se dam.

„Kako sta srečna! Smehlja se mu liki grlica, in on se napaja s tem njenim smehom, z njenimi pogledi. . . Z belim zavojčkom ga je mahnila po roki ter se tako zvonko nasmehljala. Oh, blaženost! . . .“

Gospod Koren je gledal žalostno za odhajajočim parom.

„Že zopet dva druga! Roko v roki gresta.“

Podprl si je težko glavo z levico, z desnico pa je začel nervozno bobnati ob šipo.

„A jaz? — — —“

Zaprl je oči ter nehal bobnati.

„Jaz?“ se je vprašal ter se zganil.

„Sam sem. . .“

Dolgo časa je slonel na oknu ter topo gledal na ulico.

Med akti in večnim pisanjem ostarelo in odrevenelo srce mu je začelo močno, nemirno otripati.

Kaj pomenja to?

Je-li to morebiti znamenje preteče mu ne sreče?

Nikdar še ni bil tako nemiren, niti tedaj ne, ko je izgubil troje važnih aktov.

Srce se mu je raztajalo v britki otožnosti, kakor sneg, ko posije nanj pomladansko solnce.

So-li to znaki vzbujajoče se ljubezni?

Ljubezni? — — —

Nikdar še ni mislil na njo, na ljubezen. Pač! Ko je bil v četrti, je začutil nekaj tacega v srca; a tedaj se mu je zdelo pregrešno na kaj takega misliti; vselej se je zgrozil, ko je zagledal črnolasko s knjigami v roki.

In sedaj?

V koga bi se naj zaljubil, ko se je sukalo do zadnjih trenutkov vse njegovo mišljenje in življenje okoli dolgočasnih uradniških spisov, ko mu še niti na um ni prišlo, da bivajo na zemlji bitja stvarjena za — ljubezen, kakor pravijo.

A vendar!

Nek čuden proces se je moral goditi v njegovem srcu; začutil je v njem praznoto, pusto,

nestrpno praznoto in želel si je — ljubezni —

Proti polnoči pa je izgotovil gospod Koren po mnogem vzdihovanju, premišljevanju in črtanju klasično pismo, prvo neuradniške vsebine na neomozeno osebo drugega spola. Velik del svojega kancelijskega duha, ki se ga je navzel sedeč pri resnih aktih, je izlil v to pismo ter dal tako lep izgled gospodom kolegom, kako naj negujejo in častijo uradniški zlog ter ga vpepljujejo tudi v privatno in ljubezensko življenje.

Klasično pismo, koje se je ohranilo v veliko veselje slovenskih literarnih zgodovinarjev nepokvarjeno, se začinja takó-le:

„Gledé na ponudbo v 43. št. „Naših zahtev“ Vam pišem sledeče: 1.) Jaz sem rojen od svojega očeta Korena p. d. Vršana in matere — — —“

VIII.

Trkanje ob duri.

„Še spi!“ je zamrmrala gospa Murnova.

„Sedma je že, pa se še ne oglasi. Navadno vstaja ob polušetst. Sinoči je, če se mi ni sanjalo, bedel prav dolgo. — Še ne sliši! Moram že bolje zaropotati.“

Potrkala je trikrat prav močno ob duri; a nič. . . .

„Nič ne pomaga, vstopiti moram.“

Proti ljudem, ki nas oškodujejo, psujejo, denuncirajo in samovoljno mečejo čez prag, nima vlada nobene enerzije: vsak židovsko-nemški ali laški kapitalist ali aristokrat že bolj imponuje nego cel slovenski narod, in vsak trmoglav birokrat že pometa z nami, kakor se mu zljubi.

Razun Kranjske se Slovencev vedno slabše godi. Načelniki političnih, šolskih in sodnih oblastev so okrajni bogovi, ki pritiskajo Slovence ob steno, kakor težak voz, pa ko stoka in kliče po od pomoči, so na Dunaju gluhi za take obupne klice. Ustavne pravice Slovencev se v vseh kronovinah krčijo, samo dolžnosti do države se jim v polnej meri priznavajo.

„Politisch Lied, ein garstig Lied“ trdil je Bismarck, a tudi Slovenci smo prisiljeni pečati se ž njo, — vsaj s tisto, s katero nas tepe — vlada! In s § 14. smo Slovenci močno tepeni!

Kje so izpolnitve vladine gledé naših želj, naših zahtev postavno utemeljenih, katere je grof Thun pred odložitvijo državnega zbora zastopnikom desnice obljubil? Nikjer jih ni! Vlada jih ni marala izpolniti ko je bil še čas; zdaj je državni zbor zaradi obstrukcijskih nemških nacionalcev — Wolfove in Schönererjeve družbe — prenehal, in mi zdaj tudi ne bomo nič dosegli. Pravice naše so Nemcem in Lahom le še v zasmeh.

Ako prenehajo zmedene naše notranje razmere do jeseni, ako vlada ukroti divje nemško-nacionalne tolpe, vrže spet med staro železje § 14. ter skliče državni zbor na delo, potem bo naših ljudskih zastopnikov prva dolžnost ta, da stopijo pred desnico in ta pred vlado, ter jima stavijo svoje pogoje za nadaljno podporo. Če jih obljubi zadnja v enem ali dveh mesecih izvršiti v dejanji, naj ostanejo pri desnici, in če pa naj pokažejo hrbet jedni kot drugi ter stopijo v opozicijo, ki tudi ne bo toliko škodovala, kakor nam škoduje sedaj absolutizem, dozdanje hlapčevanje in uloga „schleppträgerjev“, katero so do zdaj igrali naši politično slabo podkovani poslanci.

Da bi pa naša narodno-politična eksistenca bila odvisna od vsacega deželnega šefa, višjesodnega prezidenta ali celo manjših ljudi, ki jih vlada tudi z našim denarjem plačuje, si pa ne pustimo veljati, pa naj nas stane karkoli hoče

In temu mora biti enkrat — pa kmalu — konec. Slovensko časnikarstvo pa naj zana prejtudi odločneje prične postopati proti takemu političnemu sistemu, ter neha igrati ulogo — potlačenih slug.

Italiski Slovenci.

„Slovansky Přehled“ je priobčil v svoji 5. številki jako zanimiv popis razmer naših slovenskih bratov v kraljevini Italiji. Črtica, katero je spisal videmski prof. Iv. Trinko, zasluži po svoji vsebini, da se seznanimo ž njo širje slovensko

občinstvo; to pa zagradelj, ker se bavi z vejo slovenskega debla, katera vene skoro brez vsacega upanja na boljšo bodočnost v slovanstvu sovražni državi, in katera je Slovencev v občeh malo znana.

Zemlja, v kateri prebivajo italiski Slovenci, ni velika. Pred stoletji bile so njene meje pač širje, toda tekom časa so se vsled neugodnih razmer jako skrčile in se še krčijo.

V občeh je gorata. Najvišja gora je rezijki Kanin 2621 m, ki je dobro znana vsem hrivolazcem. Med drugimi rezijskimi gorami se odlikujejo po svoji visokosti Žleb 2275 m, Sart 2341 m, Kyla 1422 m, Muzec 1613 in Lavora 1908 m. Poslednji dve deliti Rezijske od tarčentskih Slovencev.

V tarčentskem delu so najvišje gore: tarčentski Matajur 1617 m, Laški plac 1661 m, Čufia nad 1000 m, Ivanec 1129 m in Laver 1098 m.

V zemlji Slovencev svetopeterskih je tudi gora Matajur 1642 m. Na njo je stopil longobardski kralj Alboin pri svojem hođu v Italijo, hoteč si ogledati pokrajino. Z Matajura je na celem Furlanskem na vse strani najlepši razgled. Druge višine so: Mija 1189, Vogel 1108, Kolovrat 1138, Hum 906 in sv. Martin okoli 1000 m.

Vse tarčentske in svetopeterske gore so do vrha gosto obrasle in imajo poleg tega dobrih pašnikov, dočim so rezijski vrhovi večinoma skalnati in goli in le deloma obrasli.

Izmed dolin je največja rezijska nad 21 klm. dolga, in krasna dolina svetopeterska ter druge.

Po rezijski dolini teče rezijska Bela, ki iz vira v Kaninskem gorovju in se steka s pontabeljsko Belo, ž njo pa v glavno furlansko reko Talment (Tagliamento).

Po svetopeterski dolini teče bistra Nadiža, ki se združi v svojem spodnjem toku s Terom in Sočo. V njo se vlivata Erbež s šentlenarske in Aborna s sovodnijske doline.

Tretji večji tok je Ter, dolg 46 klm., stekajoč se s Sočo; v njega pritekajo s tarčentskih gor Krnahta, Malina in nekateri manjši potoki. Razven tega je še imenovati Idrijo, ki dela precej časa mejo med Avstrijo in Italijo.

Jezer ni. Zato pa se nahajajo podzemne jame, od katerih je najzanimivejša Landarska jama v Nadiški dolini.

Rud ni, izvzemši nekaj srebra, katerega dobava pa ne bi poplačala dela.

Podnebje je precej ugodno; zime so mirne, sneg pada redko kedaj, zato pa dežuje bolj posebno spomladi in jeseni. Izjemo dela Rezijska, ki leži višje in na katero vpliva visoko Kaninsko gorovje, tam je občuten mrz in pade precej snega.

Zemlja je primeroma rodovitna, najplodovitejši del je v nadiški dolini. Pridelujejo se žita kakor pri nas. Povsod je dosti sadunosnega

drevja, ponajveč jablan in brušek. Tudi vino se prideluje razven v Rezijski.

Za promet je slabo skrbljeno in to je tudi na škodo narodnostni samozavesti.

Gledé na upravo pripadajo italiski Slovenci takozvani videmski pokrajini. Pokrajina se deli v 17 okrajev, izmed katerih je jedini svetopeterski čisto slovenski. (Za časa avstrijske vlade se je imenoval S. Pietro degli Slavi t. j. slovenski Šentpeter). V resnici obstoji samo po imenu, ker dejanski spada k čedadskemu okraju. V pokrajinski zastop volji jednega poslanca, v deželnem zboru jo zastopa čedadski poslanec, sedaj Žid in strastni italijanaš Morpurgo.

Ostali Slovenci ne tvorijo samostalnih okrajev, temveč spadajo k furlanskim okrajem močnikemu, tarčentskemu, čedadskemu in glemonskeemu.

Okraji se delé v politične občine. Slovenskih občin je v svetopeterskem okraju osem (Sv. Peter, Trčet, Ronc, Sovodnja, Sv. Lenard, Srednji Grmek in Dreka); v tarčentskem so tri (Platišča, Brdo in Čezerie) in v močnikem je Rezijska. Slovenske pa se ne imenujejo te občine zato, ker imajo morda slovensko upravo, temveč, ker stanujejo v njih Slovenci. Razven teh čisto slovenskih občin so še nekatere mešane.

V slovenskih občinah živi 31.778 duš, v mešanih je okoli 9000 Slovencev, tako da štejemo vseh italiskih Slovencev blizu 40.478 duš.

Vsaka občina ima svoj „občinski zbor“, kateremu predseduje „župan“, in svojega „mirovnega sodnika“. Uraduje se povsem laški; vsaka občina mora imeti uradno usposobljenega in od vlade potrjenega tajnika.

V cerkvenem pogledu spadajo italiski Slovenci k videmski nadškofiji in so razdeljeni v štiri čisto slovenske župnije, namreč Sv. Peter, Sv. Lenard, Dreka in Rezijska. Ostali Slovenci pripadajo k mešanim župnijam: Prapotno, Preštint, Čampej, Fojda, Ahtan, Njeme, Tarčent in Montenars. Župnije se delé v kaplanije, med katerimi je okoli 50 slovenskih.

Posamezne vasi slovenske so v občeh male, raztrošene po dolinah in gorah in od drevja na pol skrite. Hiše so splošno zidane.

Po vnanjosti se italiski Slovenci ne razlikujejo mnogo od avstrijskih.

Narave so mirne, vesele; vsi so dobrosrčni in bistrega duha; škoda, da nimajo prilike za izobraževanje.

Velikih potreb ne poznajo. Svoji usodi, katere jim nihče ne zavida, so udani z nekakim fatalizmom. Zločinov pri njih skoro ni; manjše prestopke razsojajo po vseslovenski navadi med sabo.

Narodna noša je izginila.

Italiski Slovenci so v občeh poljedelci. Slaherni ima kosček zemlje, katero obdeluje z lastnimi rokami na prvotni način. Najemnikov ni med njimi. Zemljišče se razkosava pri podedo-

Odprla je duri in močno zavpila: „Gospod, gospod Koren! Pozno je že... Treba bo vstati.“

Gospod Koren je odprl oči ter se nasmehnil, nasmehnil gospej Murnovi, kateri še ni nikdar prav pogledal v obraz, on, ki mu je bilo nekdanj za ženske toliko mar, kakor za lanske sneg ali pa še manj. In tedaj je opazil, da gospa Murnova ni prenapačna, čeravno je že v štiridesetih; ona bradavičica na desnem licu se mu je zdela prav na svojem mestu, in pa glas gospe Murnove mu je vdarjal tako prijetno na uho.

Zmencal si je zaspane oči.

„Hm, res je že svetlo. Sinoči sem dolgo bedel.“

Gospod Koren je vstal in čez pol ure je bil na potu proti pisarni.

Sivkastobela megla se je vzdignila iz ulic ter se izgubljala nad visokimi strehami. Težki vozovi, obloženi z zeliščem, sadjem, krompirjem so ropotali po kamnitih cestah, kmetice iz okolice so se glasno pogovarjale o tem in onem.

Gospod Koren je gledal na desno in levo, kar se doslej ni zgodilo nikdar, gledal je celo za — ženskami.

Kaka izpremembra! —

Pri nabiralniku za pisma se je vstavil ter skrbno prebral naslova dvojih pisem. Na manj

šem so stale lično pisane besede: „Srečna bodočnost, post. rest.“

Dolgo je tam stal v misli zatopljen in strmél v raznobojne plakate oznanjujoče prihod ameriansko gugalnice, prorokujoče dame, svetovnoznane menažerije, vabila na koncert tirolskih pevcev v bujnih narodnih nošah, na ples „k zeleni lipi“ itd. . . .

A od vseh teh zapeljivih vabil in pikantnih reklamnih podob ni videl ničesar. Gotovo je premišljeval nekaj važnega.

„Kaj pa, kaj tako zamišljen?“ ga je nalogovoril kolega Vrhovnik.

„Gledam tukaj — e — ono-le vabilo . . .“

Naglo je vrgel pismi v nabiralnik.

„Četrť ure še imava časa.“

„Da.“

„Kaj ti pa je, da si tako redkobeseden?“

„Hm! . . .“

„Saj se ti menda ni spuntala;“ se je šalil Vrhovnik. „Včeraj si se držal tako smešno-otožno, da — da sem . . .“

„Beži! Včasih že pride človeku tako, da sam ne vé, kaj mu manjka, kaj ga teži.“

„Aha . . . In nekako praznoto čuti v sebi, v srcu, v celem svojem življenju. Ne?“

Vrhovnik se je komaj premagal, da se ni grohotno nasmehal. Od te strani še ni poznal Korena.

„Koren, jaz pa vem zdravilo proti takim boleznim. Nič boljšega, kakor da se — da si poiščeš družico, ženo. . . .“

Gospod Koren je molčal.

„Čaka te srečna bodočnost. . . .“

Koren se je pri zadnjih besedah zganil ter pogledal prav široko svojega kolega. Ali že ve? Kje je izvedel?

„Hočeš li zmiraj sam životariti? Če pride bolezen, starost, kaj potem?“

„Hm. . . .“

„Dobiš pa jih lahko, kolikor hočeš. Službo imaš, mož si tudi, in kaj še treba več. Marsikatera bode te rada videla.“

Akoravno se je Vrhovnik le šalil, vendar se je v Korenu vedno bolj vkoreninjevala misel, da se mora oženiti. Čudno se mu je zdelo, da ni že prej tega spoznal.

„Kaj pa bi bilo z Murnovo vdovo? Se je nočeš prijeti?“ je vprašal Vrhovnik.

„Kaj pa ti? Vzgleđi, vzgleđi vlečejo . . . . Poskusi prej ti svojo srečo!“

„Saj jo tudi bom,“ je rekel Vrhovnik samozavestno.

Dospela sta do pisarne.

vanju tako, da dobi vsak svoj kosček in da nima skoro nihče velikega posestva. Trgovcev in obrtnikov je malo. Česar mu ne da primitivno obdelovana zemlja, dobi pri prodaji sadja, drv in sena. V obče se sme reči, da med ital-skimi Slovenci ni velikih bogatašev, niti velikih revežev. Njih življenje bi bilo povsem znosno, da ni tolikih davkov.

Vsled ljudskega naraščaja in vsled vednega zmanjševanja zemlje, ki je prebivalstvu takorekoč jedini izvor živeža, ni čuda, da se mnogo Slovencev izseluje, posebno na Avstrijsko, kjer delajo pri raznih stavbah, drugi pa, zlasti Rezijanci, krošnjarijo po celem svetu.

V kulturnem pogledu so še mnogo slabši nego v gospodarskem. Knjige in časopisi ne morejo tukaj širiti prosveto, ker laški malokdo razume, slovenski pa tudi ne, ker književnega jezika se nimajo prilike učiti. Posledica temu je, da narod nazaduje v duševnem in gmotnem oziru.

Ljudskih šol je sicer okoli 50, zanje plačujejo slovenske občine na leto okoli 40.000 lir — toda slovenščina je iz njih izključena. Po italijanskem šolskem zakonu hodi otrok v šolo od 6. do 9. leta. Nemogoče je torej, da bi se v treh letih naučil laščine, ko ne zna pri vstopu v šolo ni besedice laški in ko se v šoli uči brez pomoči materinščine. Nauči se tam trohico mehanično čitati in pisati, ne da bi razumel kaj čita ali piše. Torej se ni čuditi, da po dokončani šoli nimajo veselja do čitanja in da pozabljajo v kratkem še to, česar so se v šoli naučili.

Iz tega je razvidno, da je Slovenec povsod stiskan in zaničevan. A dasi so njih razmere v marsikaterem pogledu našim prav podobne, če ne jednake, vendar so na drugi strani mnogo na slabšem od nas avstrijskih Slovencev. Pri nas vstajamo in se vstavljamo sovražnikom, italški Slovenci pa dremlejo in podlegajo italijanskemu vragu; v Avstriji se opiramo ob slovenske naše brate, italški Slovenci se ozirajo zaman po pomoči v svoji „domovini“. Dolžnost naša je, da jih po vseh svojih močeh vzbujamo in podpiramo, da pokažemo vsaj moralno, da jih hočemo otežiti preteče jim smrti.

Celjske novice.

(Kaj vse je v Celji mogoče!) Lansko leto tiskal je tukajšni tiskar Dragotin Hribar bolgarsko slovnico za Bolgarijo. Ta knjiga namenjena je samo za bolgarske gimnazije in je vsa knjiga takoj, ko je bila dotiskana, v zabojih bila odposlana na založnika prof. A. Bezenška v Plovdiv. Ker je knjiga izključno le učna knjiga bolgarskih šol, bila je firma tiskarja kakor tudi založnika tiskana v bolgarščini s cirilico. Po preteku skoraj treh mesecev našlo je c. kr. okr. glavarstvo v Celji v tem prestopku tisk. zakona

in ovadilo to državnemu pravdnilstvu, katero je dvignilo zatožbo proti tiskarju, Drag. Hribarju in faktorju tiskarne Ivan Spindlerju. Dasi se je že v uvodni preiskavi dokazalo, da je knjiga le za Bolgarijo in da se niti jeden eksemplar ni razpečal v Avstriji, odnehalo ni c. kr. državno pravdnilstvo od zatožbe, temveč natvezilo dve obravnavi, pri katerih seveda sta bila oba zatoženca točno oproščena. — Toliko o stvari. — Druga pa je: Oba zatoženca sta avstrijska davkoplačevalca; obema je čas denar in delo zaslužek. Kdo povrne stroške za zamudo časa? Kdo zadosti za neprijetno čakanje in obravnavanje? Ali je res vse dovoljeno c. kr. oblastim? Saj bi vendar oblasti morale biti v podporo davkoplačevalcem in v zaščiti državljanom? Ali je morda to varstvo zakona? Naj li tako postopanje vzbuja v podjetnikih veselje do naporenega dela, prisvojiti si inozemska naročila? Ali naj tako postopanje vzbuja zaupanje v pomoč c. kr. oblastnij, ki naj bi bile na roko podjetnikom, da se opomorejo in tako več doprinašajo z davki v c. kr. blagajne? — Drugod bi bile oblasti ponosne na take podjetnike, in bi jih odlikovale, pri nas pa se tirajo pred sodišče!! Pa saj v Avstriji ne potrebujemo inozemskega zaslužka!! Davkarija predpiše davek in plačaj — kako — kaj briga to oblasti — to je tvoja skrb!!

(V pokoj) je stopil g. Tomaž Waida, tajnik celjskega okr. glavarstva. Tem povodom odlikoval ga je presv. cesar z zlatim zaslužnim križcem.

(Okrajni zastop celjski) je sklenil letos zgraditi dve novi cesti in sicer eno med Teharjem in Ljubečnem, drugo pa med Medlogom in Lopato. Vsled tega sklepa določil je okrajni odbor dražbo za zgradbo dveh mostov, za navažanje potrebnega kamenja, nasipa itd. na torek, dne 4. aprila t. l. dopoludne ob 9. uri v pisarni okrajnega zastopa v Celji. Izklicna cena za most čez Lužnico v Bukovem žlaku znaša 400 gl., za most čez Podsevčnico na Lopati pa 500 gl. Za cesto med Teharjem in Ljubečnem treba bo kacic 60 kub. sežnjev kamenja iz Grežlnovega kamenoloma, kacic 1300 m³ posipa, kateri se bo vzel deloma v Polulah, deloma v Štorah in 500 m³ leša iz Štor. Načrti in dražbeni pogoji se lahko pregledajo vsaki dan dopoludne v pisarni okrajnega zastopa.

(Redne vaje „Celjskega pevsk. društva“), ki so sicer vsaki torek in petek, izostanejo za dobo, 14 dni, ker se med tem časom vežbajo njegovi člani za igro s petjem „Čevljar baron“, katera igra se uprizori meseca aprila.

(Redni občni zbor „Diane“) kopalniške registrovane zadruge v Celji z omejeno zavezo, vrši se dne 1. aprila 1899 ob pol 2. uri popoldne v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celji. Dnevni red: 1. Odobrenje letnega računa, 2. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Pomladanska zima.) Dolgo je odlašala letošnja zima, še le sedaj, ko smo brezskrbno

lepo pohištvo, pregrda tudi ni; no to ni karsibodi za uradniškega pisarja z mesečno plačo tridesetih goldinarjev.

Gospod Koren je korakal majaje z glavo proti mestnemu trgu.

„Hm, hm... Kdo bi si mislil! Tudi ona — — In pa ta smola Vrhnikova! Najbrž jo je prosil za — za roko. In odbila ga je. Iščite si drugod srečne bodočnosti, mu je rekla...“

Ko si je prižgal gospod Koren domov prišedši majhno, staro petrolejko, je naglo pogledal na mizo, posteljo in škrinj, bi-li morebiti ležalo kje kako pismo zanj. V veliko žalost ni našel ničesar.

Vsak večer mu je bilo tesnejše pri srcu, obupoval je že nad svojim moštvo, češ, katera bo ga pač hotela.

In ob takih prilikah ga je najbolj razjezila „Vezhna pratika“, ki mu je vselej prišla liki zli demon pred oči ter mu vzbujala neljube spomine. Davno bi jo že vrgetl v peč, ko bi ga ne silila pijeteta do rajnega očeta, da jo naj hrani. Prišla je sredo.

Za gospoda Korena je bila polna presenečenja, nerazumljiva, neverjetna.

Par minut potem ko je odšel v pisarno, priropetal je po visokih stopnicah okoliški kmet z visokimi čevlji. (Dalje prihodnjič.)

prestopili v pomladansko dobo, nasula nam je snega v toliki množini, kakor ga nismo imeli že dve leti skupaj. Od 19. do 22. t. m. je neprenehoma snežilo ter ga nasulo po nekod do kolena, v višjih krajih pa je napravilo visoke zameti. Česar se o Božiču navadno radujemo, ne vidimo radi o — Veliki noči, tako: drsanje sanij po cestah in ulicah, zvenketanje kraguljcev, snežne pljuge pred lokomotivami, v kožuhe zavite potnike itd.

(Služba okrajnega pomožnega učitelja za celjski okraj) je razpisana. Plača stalnega podučitelja v II. plač. razredu. Prošnje je vlagati do 10. aprila t. l. pri okr. šol. svetu v Celju.

(Sokolski večer) dne 19. t. m. je privabil veliko množico domačinov in gostov iz Št. Jurja, Konjic, Žalca, Št. Pavla in drugod. Saj se je bilo nadjeti povoljne zabave, kakor nam jo vselej priredi vrli odbor „Celjskega Sokola“. Zagrinjalo na odru se dvigne in strme zremo v prekrasno Sokolsko alegorijo. V bujnem zelenju se nam pokaže lepa doprsna slika „očeta Sokolov“ Mirosl. Tyrša, (mojstrsko delo našega kiparja Cesarja) obdana z dražestnimi živimi krilatci. Z nagnjeno zastavo stoji ob vznožju čil reprezentant „Celjskega Sokola“. Trikrat se je morala zopet prikazati čarobna ta slika. Gracijozno in gibčno je izvajala šestorica vaje s palicami, motila je vendar nekoliko godba s prepočasno dotično koračnico. — Strmenje in splošno priznanje pa je izvabila omenjena šestorica, gg Benčan, Smrtnik, brata Detiček, J. Zabukošek in Meglič s težavnimi vajami posamično in v skupinah na bradlji. Vsi so rešili svojo nalogo precizno. Neprisiljena živahnost je zavladovala, ko se prikaže na odru komična oseba preganjenega hišnega gospodarja, nam že znani gledališčni igrlec g. Perdan. Njegov šaljiv samogovor, kakor tudi satirični kupleti spravili so vsakogar v najboljše voljo. Tamburanje bilo je dovršno. Tamburaški zbor našega „Sokola“ (toda večinoma — nežni spol) je izvajal zelo težke, sanjave in zopet poskočne skladbe. Med odmorom zapel je možki oktet par narodnih pesmij z običajno izurjenostjo. Končno nastopil je g. Benčan. Toda tokrat nismo občudovali njegove telesne moči in gibčnosti, nego njega duševno in ročno spretnost. Med sviranjem cesarske himne zrasli sta takorekoč izpod njegove krede povsem dovršni sliki cesarja in pokojne cesarice (zadnja slika je nosila črn rob). Nadalje je narisal še dokaj portretov slavnih in znanih oseb ter noš; slednjič še par šaljivih slik ter fantastično pokrajino. S tem bil je končan lepi vzpored tega večera. Pri sviranju naše narodne godbe ostala je večina gostov še čez polnoč skupaj.

(„Delavsko podporo društvo v Celji“) skliče v nedeljo 26. t. m. ob 4. uri popoldan v prostor h „Narodnega doma“ redni občni zbor. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Volitev novega odbora, 5. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Kje je davčni urad v Celji?) Tako se vprašuje čestokrat. Pa mora imeti človek res dober nos, da izvoha sam ob sebi, da mu je treba pri okrajnem glavarstvu iti skozi vrata ter na dvorišče. Tukaj se-le zve — Nemec, kje da se nahaja „K. k. Steueramt“. Slovenskemu kmetiču, ki prinese svoje davčne goldinarje, zadostovati mora na zidu narisana roka, češ: „Marš tja gor s tvojim denarjem!“ Kakor ta napis, tako so tudi ostali vsi zgolj nemški; pečati vsi nemški itd. Od c. kr. urada, kateri je največ zaradi slovenskih grošev tukaj, je zahtevati najmanj, da ima vse navedeno tudi v slovenskem jeziku, a slovenski napis mora biti vsaj vidljiv zunaj. Če se pa misli naša davčna oblast na ta način izogniti dvojezičnemu napisu, kakor je to storilo poštno vodstvo s svojim poštnim rožičkom, nam tudi prav. V tem slučaju bi morda zadostovala naslikana torba ali razvezan možnjček. Nikakor pa ne dovolimo samo nemškega napisa, česi ravno ni isti na zunaj, nego nekje tam na steni — stranišča.

(Mestni vodovod v Celji.) Zopet je prišla na površje bajka o vodovodu. Čas bi že sicer bil, da bi se ljudstvu priskrbelo mesto sedajne poplaknice mestnih kanalov in podzemskih smetišč, pitne vode. Toda potreba je menda za se

IX

Gospod Koren je bil tiste dni zelo čuden. Obed mu ni dišal, kakor običajno, niti zabeljeni cmoki mu niso šli v slast.

Natakarica v gostilni „pri ribi“ je pozabila razžalitve in ga je zopet prijazno nagovarjala. In gospod Koren je pogledal včas tako po strani za njo. Kdo bi mu štel to v greh?

Ko pa je šel nekega dne v mraku proti domu, je videl nekaj, o čemur bi se mu niti sanjati ne moglo. Vrhovnik in pa gospa Murnova sta se živahno pogovarjala na ovinku slabo razsvetljene ulice.

„Nemogoče“ je rekla.

„In vendar, gospa, če pomislite...“

„Ne, ne!“

Gospod Koren je vlekel sapo ná-se ter korakal tiho na drugi strani.

„Iščite si drugod sreče in srečne bodočnosti! Z Bogom!“

Odšla je.

Vrhovnik je še stal nekaj časa ob oglu, potem pa jo je krenil proti drevoredu. Bil je jezen. Prvi poskus se mu je izjalovil; in to ga je najbolj jezilo, da ni mogel pregovoriti vdove, on, ki je bil kot brambovec ljubimec mnogih kuharic in dojilk iz najboljših hiš. Murnova bi zanj ne bila preslaba partija. Nekaj denarja,

daj še večja, da si je mesto zopet izposodilo blizu 7000 gld., za zidanje „Studentenheima“.

(Ali ni to kruto zatiranje nemštva?) Tukajšnji listič „Deutsche Wacht“ pripoveduje ves razburjen, da so dali č. oo. lazariisti od Sv. Jožefa osnažiti prostor okoli takozvanega Marušekovega studenca, kateri gozd so kupili, a v bližini na nekem drevesu se nahaja podoba sv. Frančiška s samo slovenskimi besedami: „Prosi za nas!“ To je grozna krivica za nemške vernike! Bebci menijo, da nima v naših gozdih nikdo pravice, razun — nemškega planinskega društva!

(Veličastna korporacija!) Nedavno se imeli nemški turnarji južno-avstrijskih društev svoj „gautag“ v Ljubnem na Gor. Štajarskem. Spodnještajarske, osobito celjske turnarje je zastopal Ambroschitsch iz Celja, kot uzor spodnještajarskih Nemcev. Slabo mnenje o naših nemških junakih so dobili ostali nemški tovariši, ko so videli pri reprezentantu vse nekam popačeno: ime, stas in domišljavost.

K regulaciji učiteljskih plač.

Naše ubogo ljudstvo se noče sprijazniti s šolo, ki mu je vendar potrebna, kot ribi voda. Le z vsestransko naobrazbo, ki jo podaja šola, pomagalo si bo ljudstvo na noge. To vedó tudi mogočni faktorji, takozvani vodje človeške družbe in prav vsled tega ne dopuste ljudstvu dovoljne izobrazbe, ker bi se sicer ne dalo več izkoriščati in oni bi trpeli ogromno škodo. Pa ne le, da ne dovolijo zadostnih šol, oni še vedo hujskati ljudstvo proti šoli, hoteč večino davkov, ki jih plača, navaliti šoli na vrat; izpodtikajo se nad krasnimi šolskimi palačami (a koliko je teh, ne povedó; le poglejmo po deželi in našli bomo, da je pač večina naših šol v silno žalostnem položaju); učitelji se jim zde še preveč plačani za njihovo lahko(!) delo, itd.

Pomislimo, koliko let učenja in koliko truda stane učitelja, predno dospje do vsakdanjega trdega kruha. Zahteva se od njega nižji gimnazij ali nižja realka in štiri leta učiteljišča. Uradnikom XI, X, IX in VIII. činovnega reda niso predpisane nikake študije, da le doslužijo vo Jake, pa je dovolj. Njihovo delo je lahko, med tem, ko mora učitelj napeti v šoli vse svoje duševne moči, poleg pa še pred in po šoli pripravljati se za njo in popravljati zvezke po več ur. In vendar dobi uradnik takoj v začetku službovanja 800 gld. z dokladami 920 gld., učitelj pa borih 300 gld., k večjemu 360 gld. na leto. Ako premislimo, da je 800 gld. najvišja plača, ki jo učitelj doseči more (pri nas Slovencih je sploh nihče nima!), uvidimo, kakó krivično plačuje dežela svoje najkoristnejše delavce. V očigled temu, navzlic peticijam, ki so jih poslali razni okrajni, krajni šolski sveti in občine deželni zboru, postavil je deželni odbor v proračun za leto 1899. le 400.000 gld. za uredbo učiteljskih plač. On noče ustreči učiteljskim potrebam, on noče slušati glasú ljudstva, ki zahteva, da se storé plače učiteljev enake onim državnih uradnikov zadnjih štirih čin. redov.

Deželni poslanec g. dr. Serbec je dne 9. t. m. v Celju zbranemu učiteljstvu v imenu vseh slovenskih poslancev obljubil, da hočejo v letošnjem zasedanju deželnega zbora za učiteljstvo doseči vse, kar se bo dalo. Učiteljstvo upa, da bodo pri razpravi o regulaciji učiteljskih plač vsi slov. poslanci v zbornici navzoči in da bodo vsled dane besede vsi glasovali, s katerim koli poslancem, ki bi stavil morda predlog, naj plača dežela učitelje takó, kakor država uradnike zadnjih treh ozir. štirih čin. redov.

V ta namen potrebuje dežela 1.200.000 gld. več. To je vsota, a nedosegljiva in tako grozna ni, da bi spravila deželo „na kant“, kakor nekateri govoré. Računajmo nekoliko! Lansko leto je bilo deželnih doklad okroglo 7.800.000 gld. t. j. 39% direktnega davka; 1.200.000 gld. je torej le 6% dir. davka; to se pravi: kdor je plačal lani 39 kr. dež. dokl., plačal bi letos 45 kr.; kdor lani 5 gld., bi letos 5 gld 77 kr. itd.

Da bi pa ves ta davek ne zadel splošno prebivalstvo, dalo bi se stvari pomagati. Na žganju je na Kranjskem 26% davka, pri nas pa le 6%; zakaj ne bi to pogubonosno, človeštvo

uničujočo pijačo i na Štajarskem obdačili s 30%? S tem ne bi le učiteljstvu pomagali iz njegove bede, ampak otéli deloma tudi ljudstvo, ker bi se vsled podražanja žganja odvadilo piti ta strup. Nekaj več odstotkov na pivo bi tudi ne škodilo. Tudi pivo je v drugih kronovinah bolj obdačeno, kakor na Štajarskem. Pri teh dveh pijačah bi dežela pridobila 400—500.000 gld. Od 1.200.000 gld. bi torej zadelo splošno prebivalstvo le 700.000 gld. t. j. 3 $\frac{1}{2}$ % dež. doklade. Tedaj bi pa plačali davkoplačevalci, ki so lani plačali 5 gld. dež. dokl., le 45 kr. več.

Vprašanje o uredbi učiteljskih plač bode itak kmalu na dnevnem redu deželnega zbora, in tedaj bode učiteljstvo videlo, kako so na klonjeni deželni očetje njemu, šoli in narodnemu napredu.

Spodnje-štajarske novice.

(Štajarski dež. zbor.) V Sobotni seji podalo se je mnogo prošenj; za regulacijo učiteljskih plač je došlo 230 prošenj raznih občin. Poslanec Lamberg je utemeljeval predlog o zavarovanju imetja službujočih zoper požar. V odsek za urav. navo učiteljskih plač so izvoljeni sami Nemci, namreč: Fürst, Walz, Link, grof Stürgkh, Lehner, dr. Schreiner, Stallner in grof Kottulinski. Razprave v odseku so javne. V upravne odseke je voljen po jeden slovenski poslanec. Tudi v sejah dne 21. in 22. t. m. so se obravnavale zgolj običajne zadeve. Deželni odbor je podal poročila na mnogobrojne prošnje okrajnih in občinskih zastopov za zvišanje okrajnih in občinskih doklad, glede pobiranja pristojbin za dostavljanje sodnijskih rešitev potom občin, glede sistimiziranja jednega mesta dež. sadjarskega in vinarskega komisarja. O odseku za regulacijo učiteljskih plač ni dosedaj nič gotovega slišati.

(Štaj. deželni poslanec!) Iz učiteljskih krogov se nam piše: „Pravico v grob so devali, — Pri grobu jaz sem bil“. Tako sem vskliknil, ko sem prebral predlog vis. štaj. dež. odbora o uravnavi učiteljskih plač. Mnogo je učiteljev, ki so morali in še morajo vkljub dobri, da celó izvrstni kvalifikaciji po 5, 10, da celo do 20 let službovati kot stalni podučitelji z 80% stalne učiteljske plače in ne da bi imeli pravico do petletnih doklad. Potrjim srcem se ozirajo ti zapostavljeni na svoje vrstnike, ki vlečejo dokaj večjo plačo in to pa samo zato, ker jim je bila sreča, ki se šopiri med nami v nečimurni obleki protekcije, toli mila, da so zarano dospeli do službe stalnega učitelja. — Tako je n. pr. učitelj, ki je pred 10 leti dobil stalno učiteljsko službo v III. plač. redu, v tem času potegnil 1800 gld. več plače, kakor njegov tovariš — podučitelj z enakim številom službenih let. In takih slučajev ni malo. — To krivico namerava visoki dež. odbor odpraviti s tem, da hoče takim zapostavljenem priznati isto plačo, kakor njihovim tovarišem in tovarišicam, katerim bi bili lahko že oče. — Gospodje deželni poslanci! Mi zahtevamo pravico! Nič družega, kakor pravico — in to je povišanje plač po službenih letih.

(Duhovniške premembe) Č. g. Jakob Vidoč, župnik v Št. Lonartu nad Laškem je stopil vsled bolezní v pokoj; za provizorja pride k Sv. Lonartu č. g. Fran. Časl iz Kamnice. Za kapelana v Kamnico pa pride č. g. Ivan Topolnik iz Dobrne. Umrl je na Dunaju misijonar č. g. Fr. Cajnkar star 90 let. Rojen je bil pri Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji. R. i. p.

(Učiteljske premembe. Voditeljem v Planicah pri Mariboru je imenovan g. Ig. Skerbinšek, dosedaj podučitelj v Hajdinu; učiteljem pri Sv. Antonu v Slov. goricah je imenovan zač. podučitelj, g. Dragotin Pribil v Kapeli, v Skalah pri Velenju ondotni podučitelj Fr. Pristovšek za ondotno v trirazrednico razširjeno šolo, v Laporju pa g. Oto Vobič, podučitelj v Zgor. Polskavi. Stalna podučiteljica je postala gđc. Kristina Bregant pri Sv. Benediktu v Slov. goricah.

(Razširjenje šol.) Jednorazrednica v Podgorju pri Slov. Gradcu se razširi v dvorazrednico, trirazrednica v Velenju v štirirazrednico ter petrazrednica v Cmureku v šestrazrednico z vsoprednico za deklice k šestemu razredu.

(Glavno zborovanje „Kmetijske zadruga za Sp. Štajarsko v Žalci“) vrši se dne 25. marca 1899. leta ob 3. uri popoldne v gostilni Hau-

senbichlerjevi v Žalci. Več se razvidi iz današnjega našega oznanila.

(Občinska volitev v Veliki Pirešici) se je vršila dne 16. in 17. t. m. Izvoljeni so zgolj narodni možje, nemškutarji so vkljub strastnim agitacijam popolnoma pogoreli, ker so ostali v manjšini v tretjem razredu za 34 glasov, v drugem za 39, a v prvem razredu se volitve niti vdeležiti niso upali, ko so zagledali ogromno množico naših mož.

(V Rečici) bodo imeli konsumno društvo za okraj Gornjigrad. Na Velikonočni ponedeljek po večernicah bo prvo zborovanje, kojega namen je določitev pravil, priglašanje udov in volitev začasnega odbora.

(Rečica bi imela) štirikrat manjše, torej štirikrat častnejše jubilejno številko, ako bi se že lani vpisalo toliko udov v družbo sv. Mohorja, kakor letos. Lepo in posnemanja vredno!

(Podružnica „Südmarke“ za Laški trg in — okolico!) Laški nemški petelini snujejo si podružnico „Südmarke“ ter so že predložili svoja pravila. Mi se ne čudimo, da imajo nekateri nemčurski trgovci in obrtniki v Laškem trgu preveč denarja, saj so jim ga nanosili ter ga še pridno donajajo pohlevni okoličanski Slovenci; tudi to je v redu, ako dobivajo nekateri javni funkcionarji odveč dohodkov od dežele ozir. države, katere bodo v bodoče polagali na žrtvenik pruskega društva za stiskanje in preganjanje slovenskega kmeta iz rodne zemlje. Izzivanje pa je, ako se hoče raztegniti delovanje zlobnega društva na — okolico. Ako je jeden odpadnik tam pri Sv. Jederti, ta pa še vendar ne tvori okolice! Proti takšni nemčurski drznosti naj bi cela okolica javno protestovala, sicer bodo „brudarji“ tam v rajhu res mislili, da je okolica Laškega trga njihova somišljenica. Najbolje pa se maščujete, slovenski okoličani, ako ne silite več s svojimi krajcarji v nemški mošnjček, od koder roma potem na Prusko, a od tam zopet nazaj odpadnikom in izdajalcem, da vas polagoma izpodrinejo iz zemljišča, vaše sinove in hčere pa od vsake kaj vredne službe. — Slovenske razumnike v Laškem trgu pa že sedaj opozarjamo, da se bo kmalu enkrat obhajal ustanovni shod „Südmarke“. Naj ne opustijo oni dan zatajiti svojega narodnega ponosa, temveč naj točno pricaplajo s svojim obulosom, morda jih vendar enkrat v zahvalo tako počastijo, kakor smo jim svojedobno prorokovali.

(Konjiško učiteljsko društvo) zboruje v četrtek, dne 6. aprila t. l. ob 10. uri v slov. šoli v Konjicah z nastopnim vsopredom: 1. Petje (Moh. pesm. šte. 46). 2. Zapisnik. 3. Društvene reči. 4. G. Jurko poroča o svojem delovanju kot zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu. 5. Kako privajati mladino k delavnosti? podava g. Černej. 6. Iz vprašalne skrinjice. 7. Nasveti.

(V Trbovljah) trčil je preteklo nedeljo neki stroj v tovorni vlak. Posebne škode ni bilo. Le vlaki spodnjega kraja imeli so radi tega precejšno zamudo.

(Posojilnica v Brežicah) darovala je za dobrodelne namene od čistega dobička l. 1898: Podpornemu društvu za visokošolce na Dunaju 15 gld., podpornemu društvu za visokošolce v Gradcu 15 gld., dijaški kuhinji v Celju 10 gld., dijaški kuhinji v Ptuju 5 gld., šolski kuhinji v Brežicah 20 gld., družbi sv. Cirila in Metoda 20 gld. Načelnistvo je pa darovalo iz svojega zaklada: Za Prešernov spomenik v Ljubljani 15 gld. Za godbeni klub v Celju 10 gld. „Glasbeni Matici“ v Rudolfovem 5 gld. „Kat. podpornemu društvu“ v Celju 10 gld. Podpornemu zakladu za zadruga slovenskih posojilnic 5 gld. „Krankenunterstützungs-Verein slavischer Hochschüler in Wien“ 5 gld. Za „Našo stražo“ 5 gld. Skupaj 140 gld.

(Občina Brežice) je darovala od občinskega denarja 20 gld. za prusko društvo „Südmark“. Slovenski davkoplačevalci v Brežicah, ali nimate nič proti temu, da se tudi vaš denar meče v malho društva, čegar zlobni namen je jasen?!

(Za kopalnišnega zdravnika v rogaško Slatino) pride konjiški župan in zdravnik dr. Jos. Simonitsch. Mož je vodil v Konjicah Wolfovo rogoviljenje ter so njegove bedarije že vsakemu mirnemu človeku presedale, nasprotno pa je imel premalo zaslužka, da bi bil povsod

vspešno podpiral pruske težnje. Deželni odbor štajarski pa zna ceniti take „zasluge“ zaradi česar mu je naklonil masno službo, med Slovenci na Slatini. — V Konjice pa pride neki dr. Adolf Kadiunig.

(Hum pri Ormoži.) Novim županom je tukaj izvoljen Praprotnik Andraž, svetovalca sta Martin Ivanuša in Matija Masten. Odborniki pa so: Ivanuša Matija, Ivanuša Miha, Masten Ivan, Podgorelec Ivan, Podgorelec Matija ml., Podgorelec Matija star., Porekar Anton, Skrinjar Andrej in Vaupotič Jakob. Martin Ivanuša, ki je 19 let županoval in je bil zopet izvoljen, odpovedal se je odločno temu težkemu bremenu. Humska občina je tudi sklenila in odposlala prošnji za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.

(Ormoški okraj) Veleposestniki so v okr. zastop volili sledeče gg.: Dr. Ivan Geršak, Anton Horvat, Alojz Mikl, dr. Ivan Omulec, Lavoslav Petovar, Jožef Simonič, dekan Albin Schwinger, župnik Vilibald Venedig. — Občine so izvolile pa sledeče gg.: Župnik Ivan Bohanec, Vid Dověčar, Franc Gomzi, Florijan Kubarič, Franc Masten, Martin Podgorelec, učitelj Anton Porekar, Ivan Ravšl, Martin Stacič, Ivan Škrlec in Franc Zabavnik.

(Odlikovanje.) Gospod Luka Trafenik, nadučitelj v p. pri Sv. Florjanu pod Bočem, dobil je za štiridesetletno vzorno službovanje častno kolajno!

(V Ptujju) je prevzel odvetniške posle po umrlem dr. Jak. Ploju, dr. Fran Jurtela.

(Samomor.) V Desnjaku pri Ljutomeru se je ustrelil dne 15. t. m. 46letni viničar Jos. Meško. Žalostno gnetno stanje privedlo ga je k temu. Zapustil je sedem nepreskrbljenih otrok.

(V Gornji Radgoni) se potegujejo, da bi dobili tja davčni urad. Saj pa je res nezaslišano, da so slovenske občine gornjeradgonske podrejene davčnemu uradu v nemški(?) Radgoni, dasi je v Gornji Radgoni okoliš dovolj obsežen za lastno davkarijo, tembolj, ker je tam tudi okr. sodišče.

(Hranilnica in posojilnica, ki potrebuje — milih darov) je ona Pistorja v Št. Ilju v Slov. goricah. „Napumpali“ so „dobrodelno“ društvo „Südmark“, da je pripomogla temu nacionalnemu društvu s svojimi priberačenimi krajcarji. Pristopila je z desetimi deleži po — 100 gl. t. j. s skupno svoto — 100 gl. S tem denarjem bo nemška posojilnica menda še nekaj časa gladno životarila. — Kakšna razlika je vendar med takimi prisiljenimi nemškimi posojilnicami in gospodarsko potrebnimi ter ojačnimi našimi denarnimi zavodi! Dočim lahko da runjejo naše hranilnice in posojilnice vsako leto tisoče v dobrodelne namene od svojega čistega dlobička, pusti se nemški zavod z beraškimi novci še podpirati.

(Umor.) Iz navadnega prepira nastalo je neizprosno sovraštvo med bivšim kmetom, sedaj dninarjem Fr. Zelenikom in sosedom Fr. Salomonom v Št. Ilju v Slov. goricah. Dne 15. t. m. zmerjal je zopet Zelenik pred hišo svojega sosedu ter ga klical na „korajžo“. Salomon je velel svoji ženi posvetiti ter je ustrelil s pištolo Zelenika v trebuh. Isti je umrl med groznimi bolečinami v dveh dneh.

(„Slovenski Gospodar“ zopet obsojen) Egon pl. Pistor, znana pokora za Slovenske gorice, tožil je odgovornega urednika B. Ferka im založnika „Slov. Gospodarja“ v Mariboru zaradi žaljenja časti. Porotniki so spoznali urednika krivim ter ga obsodili v jednomesečno ječo. Ker ne smemo o razsodbi ničesar govoriti, obžalujemo le odkritosrčno opetovano žrtvo tiskovne svobode.

(Ponesrečila) je v Mariboru dne 12. t. m. Celjanka Karolina pl. Costa. Razpočila se ji je v roki petrolejka ter se ji unela obleka. Pokojnica je imela v Celju več let zasebni vzgojevalni zavod za deklice.

(Predrzní tatje.) V viničariji šolskih sester v Kamnici pri Mariboru poskušali so te dni meznani tatje ulomiti. Hlapca, kateri jih je hotel prepoditi, so ustrelili ter zbežali.

(Občina Tinje), obsegajoča celo tinjsko župnijo na Pohorju, imenovala je zaradi premnogih zaslug velč. g. župnika Ivana Stanjko, častnim oobčanom.

(Deželna razstava.) Štajarska kmetijska družba sklenila je prirediti leta 1901 deželno razstavo, kajpak v Gradcu.

Druge slovenske novice.

(Deželni zbor kranjski) ima pred velikonočnimi prazniki še dve seji. Dne 17. t. m. je sklenil nakupiti iz zupščine slikarjev Jurija in Janeza Šubica slike za deželni muzej za 1500 gl., rešil več prošenj občin za napravo ozir. premembo cest, razpravljal o prošnjah nekaterih občin za utelesenje k drugim sodnim okrajem in odobril par računskih zaključkov. Prihodnje dve seji ste dne 21. in 24. marca.

(Odlikovanje.) Rudniški nadoskrbnik v Idriji, g. Viljem Leithe, je dobil povodom svojega umrovljenja naslov cesarskega svetnika.

(Osebné vesti.) Kancelijski praktikant pri dež. sodišču v Ljubljani, gosp. Alojzij Dular, je imenovan kancelistom pri rudniškem uradu v Gradcu. — Davkarjem na Kranjskem so imenovani davčni kontrolorji gg. Dom. Dereani, Rud. Achtschin, Fr. Gregorič, Ant. Krapš, Fr. Predalič ter davčni oficijal Fr. Zupan. Davčnim kontrolorjem so imenovani gg. pristavi Konrad Rozman, Ivan Bobik, Fran Uršič, Ernest Sedlak in Vinko Premk; davčnim oficijalom pa gg. pristava Ivan Jereb in Ivan Lavrič. Devčnim pristavom so imenovani gg. praktikantje Rudolf Strnad, Rajko Levstek, Rihard Boltauzer, Ernest Kobler, Makso Zotter, Henrik Kette in Fran Lunder.

(Promocija.) G. Hubert Souvan, koncipijent finančne prokureture v Ljubljani, sin ljubljanskega veletržca Fr. Souvana, je bil dne 18. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava.

(Nemci v Ljubljani se množijo.) Ako ne po številu rojstva, pa po prestopanju v radikalen nemški tabor. Tako je imelo ondotno društvo „Südmark“ lansko leto samo 240 udov, letos pa jih že šteje 301. Nemški hidri rastejo glave kar čez noč.

(Deželni zavod za gluhaneme) prične se graditi v Ljubljani to pomlad. V to svrhu je kakor znano, zapustil pokojni ribniški dekan Holzappel veliko svoto. Stroški za zgradbo bodo znašali blizu 200.000 gl. Za upravo in vzdrževanje bode imela skrbeti dežela in drugi faktorji.

(Razmere na ljubljanski realki) ne bodo samo predmet razpravam v deželnem zboru kranjskem, nego tudi, kakor čujemo, pri — državnem pravdnistvu. Prav tako! Skrajni čas je pač že, da se iz tega „Avgijevega hleva“ pomete nesnaga ven in očisti zavod škandaloznih razmer, ki so jih zasadili notri nemškonacionalni profesorji. Čudno je le to, da se je pred nosom dež. šolskega sveta in dež. odbora in zbora ta humbug mogel toliko časa kultivirati!

(Vseslovenska de'avska slavnost), ki se je lani vsled smrti cesaričine morala odložiti, vršila se bode, kakor smo že naznanili, dne 28. maja. Dolžnost vseh prijateljev slovenskega delavstva je, pričeti delo z vsemi silami, da bode 28. maja sijajen praznik žuljavih rok. Na noge vsa društva, ki ste že naznanila svojo udeležbo; čas je še, da število udeležencev podvojite! Pripravljalni odbor je te dni doslej oglašenim društvom poslal pozivnice, na ostale se pa še posebej obrne. Prosimo hitrega in točnega odgovora. Radostna vest je pripravljalnemu odboru prišla iz zlate Prage. Bratje Čehi pošljejo na slavnost deputacije svojih delavskih društev z mnogobrojnimi zastavami. Da se prva vseslovenska delavska slavnost častno izvrši, nadeja se odbor pomoči od vseh Slovencev, ki vedó delu „slavo, čast“. Delavci in njihovi prijatelji, pričnite takoj po vseh krajih domovine akcijo za impozantno udeležbo, pričnite takoj z najži lavezjo agitacijo. O gibanju obveščajte pripravljalni odbor. Vsi dopisi naj se pošiljajo na č. g. Luko Smolnikarja, stolnega vikarja v Ljubljani. — Pripravljalni odbor.

(Deseti izkaz doneskov za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Darovali so nadalje: Občine: Žalna 20 gl.; Zgornje Vreme 15 gl.; Dolenjavas pri Ribnici 20 gl.; Hotedrška 20 gl.; Žužemperk 25 gl.; g. dr. Fran Kogoj v Kranjski

gori 31 gl.; (nabranih pri slavljenji odlikovanja župana Budinka); končno občini Cerkno na Goriškem in Radeče pri Zidanem mostu vsaka po 20 gl.

(Gozdni požar.) Na Šmarni gori je gorel dne 16. t. m. na dveh krajih gozd posestnika Winklerja.

(V Mošnjah na Gorenjskem) ustanovilo se je povodom 50letnega vladanja našega presvitlega cesarja, prostovoljno gasilno društvo. V načelnistvo so izvoljeni gg.: France Kocjančič, načelnik, Ivankeš, podnačelnik, Andrej Jurgele, blagajnik, Ignac Rozman, tajnik.

(Novo župno cerkev) prično graditi tekom tega leta v Šmartnu pri Litiji. Dotična stavbna dela so ravnokar razpisana.

(Občini Smarje pod Ljubljano) je dovolilo poljedelsko ministerstvo 4100 gl. podpore za vodovod.

(Zgorel je) v Kostanjevici v graščinskem mlinu mlinar Franc Hodnik, oče treh nedoraslih otrok.

(Slovenska zmaga.) V občini Draga pri Kočevju so pri občinskih volitvah Slovenci sijajno zmagali. Dasi so zastavili Nemci vse moči v agitacijo, propadli so tako klaverno, da ni majo v občinskem odboru niti jednega svojega zastopnika.

(Pogozdovanje Krasa) Letos so že začeli marljivo pogozdovati v postojinskem okraju. Vsak dan dela nad 200 delavcev in delavk. Sneg zadnjih dni je delo seveda prekinil.

(S celovško kmetijsko družbo) niso mogli koroški Slovenci biti še nikoli zadovoljni. Kako tudi? V odboru sedijo zgolj nemčurski gostilničarji in tovarnarji, ki imajo bore malo smisla za kmetijske potrebe; pa tudi ne dobijo najbolj potrebni prosilci niti sadik, niti gnojil po zažani ceni ali brezplačno, ker teh družba navadno nima.

(Žensko učiteljske v Celovcu.) V dež. zboru koroškem razpravljalo se je v seji dne 20. t. m. o poročilu ustanoviti žensko učiteljske v Celovcu.

(Železnocestni tir zasulo.) Med postajama Vrata Trbiž se je odtrgal zvečer 3. t. m. velik del hriba ter zasul železnični tir. Malo trenutkov poprej je drdral mimo brzovlak, kakšna sreča, da se ni to zgodilo minuto pozneje!

(V Trstu) pride baje dne 26. t. m. trgovinski minister grof D. Pauli ter ostane tam par dni, da si ogleda skladišča in večje tovarne.

(Zaradi Nabergojevega mandata) je imelo tudi tržaško namestništvo nekaj nemirnih trenutkov. Namestništvo je sedaj uničilo sklep tržaškega občinskega sveta, s katerim se je Nabergojev mandat razveljavil. Isto storilo je že enkrat poprej, toda mestni svet je začel s svojo trmo od kraja. To stori tudi sedaj in nadaljuje, dokler ne poteče doba izvolitve.

(Nova brzojavna postaja) V Rojanu pri Trstu se je odprla nova brzojavna postaja.

(Nesreča.) V Gabrijah pri Ajdovščini je pripravljali ondotni kurat č. g. Al. Bratini umetni ogenj za velikonočno procesijo. V možnarju je drobil žveplo, klorokisli kalij in žveplenokisli barit. Zmes se je vnela ter odtrgala kuratu levo roko in dva prsta desne roke. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

(Novo pošto) otvorijo dne 1. aprila t. l. v Grgarju na Goriškem, katera bo imela zvezo s Solkanom in Čepovanom.

(Deželni zbor istrski) bo sklican baje letos v Koper. Deželni glavar že iztika tam za primernim poslopjem. Italijani pa že grozé, da se slovanskim poslancem tudi v Kopru ne bo boljše godilo kakor v Poreču in Pulju.

(Dalmatinski dež. zbor) se je zaključil dne 20. t. m. V predzadnji seji je dež. zbor sprejel predlog poslanca Cingriča, naj se pri sodnih in upravnih uradih uvede hrvaščina kot notranji uradni jezik. Italijani so nasprotovali, a so ostali v manjšini.

Druge avstrijske novice.

(Vojne potrebščine) rastejo v Avstriji od leta do leta. Za prihodnje leto postavilo je vojno ministerstvo kar za 23 milijonov gl. povišanja v proračun. Treba da je tako ogromne svote za zboljšanje častniških plač in za pomnožitev

stalne vojske za 2500 mož. Mornarica ima v proračunu potrebščino 9 milijonov gl. Kam pri demo ako se ne najde temu zavora!

(Nemci med seboj.) Dne 19. t. m. vršila sta se v Mostu na Češkem dva shoda: nemško-nacionalen in socialdemokratski. Na prvem je govoril poslanec Wolf, a to tako robato in žaljivo, da je vladni komisar shod razpustil. Razgnani so se podali v hišo, kjer so zborovali nemški socialdemokratje in kjer je govoril drž. poslanec Zeller. Wolfova garda je napadla Zellerjeve. Tudi ta shod je bil razpuščen, na kar sta se obe stranki krvavo nabili. Orožniki so razdvojili prepeče. Zvečer se je vršil — skupni komers! Nemška „Gemeinbürgerschaft“ cvete!

(Namestnik češkega deželnega glavarja) je postal poslanec Wohanka.

(Umrl je) gališki državni in deželni poslanec Chrzanovski. Udeležil se je svojedobno ustaj leta 1846 in 1863 ter pretrpel za svojo domoljubje pregnanstvo in ječe. — V Berlinu pa se je ustrelil gališki drž. posl. Wiktor.

(Koliko je Nemcem do sprave?) V šlezijem dež. zboru je stavil poslanec Ruby predlog, naj se izvoli poseben odsek za uredbo jezikovnih odnošajev v Šleziji. Ta predlog pa je bil odklonjen, ker so zanj glasovali samo češki poslanci, dočim je Nemcem ljubši nadaljni narodnostni boj.

(Ogrski politiki napram avstrijskim Nemcem) Vodja mažarske liberalne stranke, grof Istvan Tisza, je govoril nedavno v ogrskem državnem zboru značine besede z ozirom na privzvanje prvenstva avstrijskih Nemcev. Rekel je, da Mažari nimajo vzroka pripoznavati v Avstriji hegemonije Nemcem, kajti duvalizem le jamči Mažarom onkraj meje toliko pravic, kakor v Avstriji vsaki narodnosti zase brez vsake razlike. Mažarom, da je le paziti, da se take pravice (federalizem) ne zasejejo med ogrske narodnosti. Kako si uredijo avstrijski narodi svoje zadeve, to Ogrske nič ne briga. Mažari so pomagali Nemcem dvakrat v sedlo, če so se dali iz njega vreči, ne zadene krivda Mažare. Nemška glasila se sedaj s tem govorom mnogo bavijo, splošno pa se kaže, da so se jim liberalni Mažari hudo zamerili.

Ogled po širnem svetu.

(Zdravje sv. očeta papeža) Dasi je papež prebolel zadnje bolezni in operacijo, noče se mu povrniti prejšnja čilost. Nasledki bolezni razdejavajo vidno telesne moči, jed mu ne diši, niti po koncu se ne more držati. Zdravniki si vse prizadevajo, mu vsaj podaljšati življenje, toda to ni zajamčeno v usodi 90letnega starčka.

(Pomnožena nemška vojska.) Lansko leto si je ubil nemški cesar v glavo, da mora svojo mornarico zdatno pomnožiti. Državni zbor se je dolgo časa upiral dovoliti ogromne milijone v ta namen. Končno je sladka beseda cesarjeva pridobila vse stranke za glasovanje in prodril je. Letos je nakrat občutil, da ima še premalo stalne vojske. Zahteval je pomnožitev iste. Tudi temu so dolgo časa nasprotovali ljudski zastopniki. Najvspešnejše se je upiral katoliški centrum. Res je bila v drugem branju osnova zavržena, toda predno je prišlo do tretjega branja, omehčal si je cesar Viljem vse nasprotnike in predlog je bil sprejet, da se zviša stalna vojska v Nemčiji za 27.000 mož.

(Bismarckov grob.) Dne 16. t. m. prenesli so krsto Bismarcka v dogotovljeni mavzolej. Pri prenašanju in vložitvi je bil navzoč tudi nemški cesar. Krsta nosi priprosti napis. „Bismarck, zvest služabnik cesarja Viljema I.“ Tako je bila njegova želja.

(Konferenca za razoroženje) se bo vršila v kraljevi palači Huistenbosch v Haagu, katero palačo je prepustila v to svrhu danska kraljica. Trajala bo več mesecev, ako ne celo leto ter se bo delila v tri sekcije, od katerih prva bo razpravljala o razoroženju, druga o mirovnem sodišču, a tretja o splošnih vprašanjih. Vdeležbo so prijavile razven evropskih vlad tudi Združene države, Kitajska, Perzija in Sijam.

(Angležka) si je pridobila na Kitajskem zopet dokaj važen kos zemlje, namreč otoke v Rumennem morju, imenom Miau-Tan. Takšna „darežljivost“ mora kmalu spraviti Kitajsko ob vsa boljše zemljo.

(Španska kraljica) je podpisala dne 16. t. m. mirovno pogodbo z Združenimi državami, v kateri se odpoveduje Kubi, Portoriku in Filipinom. Sedaj so Amerikani neodvisni gospodarji v obsežnih kolonijah, koliko jim — dopustijo ustaši na otokih.

(Radodaren sultan) Turški sultan je poslal nemškemu cesarju šest velikih psov, našemu cesarju pa za menezarijo v Schönbrunn 13 angorskih koz.

Dopisi.

Gradec. (Načrt regulacije učiteljskih plač.) Na večletni vsestranski pritisk, kateri se je posebno letos podvojil, udal se je štajarski dež. odbor ter predložil deželnemu zboru naslednji načrt, ki bo tudi skoraj gotovo postal zakon mesto sedajnega iz leta 1874.

Ta zakonski načrt sicer ne obsega vseh zahtev, ki so se stavile v tem oziru, posebno ne misli odpraviti krajevnega sistema, vendar bi imel vsekakor zelo blažilne vspehe, ako se nespremenjen uzakoni.

Isti se glasi: „§ 1. Člen I. do 5. zakona od 3. maja 1874, dež. zak. in nared. list št. 32, glede uravnave učiteljskih plač ter odprave šolnine za javne ljudske šole, stopijo iz veljave ter se imajo glasiti:

Člen I. Od 1. januarja 1899 začenši znaša stalna plača, katero ima dobivati stalen učitelj ljudske šole, v Gradcu 900 gl., na šolah v I. plač. razredu 800 gl., v II. plač. razredu 700 gl., ter v III. plač. razredu 600 gl. Učitelji, ki so delovali stalno nameščeni pet let na javni ljudski šoli nepretrgoma in s povoljnim vspehom, dobijo službeno starostno doklado 100 gl. Pod enakimi pogoji dobijo za vsakih prihodnjih pet let jednako doklado po 100 gl. Službene starostne doklade ne smejo prekoračiti vsote 600 gl. (Pristopnih je tedaj 6, v 30 letih stalnega službovanja.) Vrh tega ima vsak stalen učitelj pravico do jedne aktivitetne doklade à 100 gl., ki pa se ne vsteje v pokojnino. Sedajno razdelitev šol v omenjene plačilne razrede sme premeniti le dež. šolski svet v porazumljenju z dež. odborom. Prihodnja revizija plačilnih razredov izvrši se leta 1910 ter je vsak popravek poprej izključen.

Člen II. Ravnatelji, nadučitelji in šol. voditelji dobé opravilno doklado; za ravnatelje znaša ista 250 gl.; za nadučitelje in voditelje določi se opravilna doklada po številu razredov, vračunši postavno dovoljene paralele, in sicer znaša ista za jednorazrednice 50 gl. ter za vsak prihodnji razred ali po § 11. drž. šol. zak. ustanovljeno vsoprednico 25 gl. več, vendar ne sme opravilna doklada presegati zneska 200 gl. Ta opravilna doklada se vsteje v pokojnino ter se sme iz plačevati v enakih obrokih s stalno letno plačo.

Člen III. Stalno nameščeni učitelji na javnih meščanskih šolah, ki so bile ustanovljene na podlagi drž. šol. zak. z dne 14. maja 1860, drž. zak. št. 62, imajo pravico do redne plače, ki presega stalno letno plačo ljudskega učitelja v istem šolskem okraju za 200 gl.

Člen IV. Učiteljsko osebje, ki ima sicer spričevalo učne usposobljenosti, toda ne opravlja stalnega učnega mesta, dobijo kot začasni učitelji, oziroma učiteljice, letne nagrade 600 gl. Učiteljsko osebje pa, ki ima zrelostno spričevalo, dobi kot začasni učitelj, oziroma učiteljica, nagrado 420 gl. ter se zamorejo takoj, ko so dosegli spričevala učne usposobljenosti, ako opravljajo zistimirano učiteljsko mesto, stalnim učiteljem, ozir. učiteljicam imenovati. Pomožni učitelji brez spričevala dobé nagrado 360 gl.

Člen V. Mesta podučiteljev in podučiteljic se s tem odpravijo.

§ 2. Vse postavne določbe, ki so v protislovju s to postavo, osobito s členom V. pridejo ob svojo pravno moč.

Obtežen e deželnega šolskega zaklada je proračunjen pri sprejetju predstoječega načrta na 405.666 gl., katera vsota odgovarja 6⁴/₁₀ zvišanih dež. doklad.

Res ni preveč, kar ima v navedenem načrtu naš dež. odbor pripravljenega za gmotno zboljšanje našega učiteljstva, toda bilo bi nekaj, ko bi se vsaj to ne okrhalo in skrčilo pri debat, predno postane res tudi „meso in kri“.

Deželni odbor se brani uvrstiti učiteljstvo ljudskih šol v zadnje tri činovne razrede državnih uradnikov, ker bi to zvišalo potrebščine kar za 1,133 340 gl. ne vračunši plač učiteljic ženskih ročnih del.

Da se izvede predlagana regulacija v kratki dobi, ne bo se imel deželni zbor ustrašiti zmernega zvišanja doklad na pridobinski davek, kajti družega izhoda baje dežela nima za potrebni denarni vir. Ker se je v lanski sesiji zavrnil predlog dež. odbora, naj bi se v to svrhu uvedel šolski davek, šolnina in vpisnina — kar se je tudi s pravično ogorčenostjo moralo zavrniti, ako si nismo hoteli iz levega žepa pustiti jemati ter v desnega dajati — ima edino zaslonbo le v deželnih dokladah na direktne davke.

Temu gotovo ne oporekajo ne davkopljučevalci, ne učitelji — upamo, da tudi poslanci ne bodo!

Narodno-gospodarske novice.

Kako se spozna, kdaj je vino zrelo, da ga shranimo v steklenicah?

To vprašanje sem dobil od svojega prijatelja iz domovine, hočem ga pa rešiti na kratko tem potom, ker utegne zanimati i druge. Saj nam ponujajo pogostoma po gostilnah „vino v steklenicah“, toda če zasluži to vino v resinici vselej svoje lepo, vablivo, zapeljivo imé, to je drugo vprašanje. — Kako vino mora vendar to biti, da mu smemo dati sloviti priimek „v steklenicah“?

Tako vino mora ostati, seveda dobro zamašeno, leta in leta neizpremenjeno in popolnoma čisto v steklenicah. To pa spoznaš, ako postaviš v toplo sobo do polovice z vinom napolnjeno nezamašeno steklenico. Ako se tekom jednega tedna vino ne skali, ako ostane torej čisto, znamenje je, da je vino „zrelo za steklenice“. Še bolj strogi poskusi so: ako segrejemo v steklenici na 60° C (pri tej temperaturi stine namreč beljakovina), mora ostati čisto, — popolnoma dozorelo vino ne sme postati kalno, ako ga celó kuhamo, kar je pa seveda težko doseči. Prvi poskus je vendar gotovo najprimernejši, najbolj praktičen ter zaščošča našim potrebam.

Naravno je, da polnimó steklenice le z vinom boljše kvalitete, boljše vrste. Cena jim je vendar zeló različna: steklenica po 40 kr. do 40 kron (renska vina), to samo za primero! Ako navadno vino v steklenicah hitro razpečamo oziroma popijemo, kakor po naših krčmah, kjer se gre češče jedva za stotine steklenic kake boljše kapljice, uporabimo v to lahko tudi vina, ki niso še pravzaprav popolnoma dozorela; kajti stanovitosti, zgoraj omenjene trpežnosti ne zahtevamo od njih.

Pri nas je kletarstvo še precej malo razvito; vzrok temu je seveda nevednost. Najpriprostejše a vendar najvažnejše delo v kleti je pa pretakanje vina. O tem bomo razpravljali na drugem mestu. Danes povemo samo toliko: kletar zamore s pretakanjem trpežnost, zorenje vina pospešiti ali nasprotno, kar je popolnoma v njegovi moči! Navadno pretakajo vino v prvem letu štirikrat (pred Božičem, začetkom spomladi, namreč marca ali aprila, poleti in pred prihodnjo trgatvijo, torej v septembru), v drugem letu dva- ali trikrat, kar se ravna po kakovosti vina z ozirom na čistost. Koncem drugega leta dosežemo že navadno tisto trpežnost vina, ki ga zahtevamo „za steklenice“, kar nam pokaže vedno imenovani poskus. Ako umemo vino filtrirati, čistiti itd., dosežemo to lahko tudi v prvem letu.

Ako steklenice napolnjuješ, ne zabi na snago ter pazi, da pride vino kolikor mogoče z zrakom malo v dotiko, kajti zrak ga sicer skali, kar opazuješ vedno pri pretakanju vina; to je znamenje, da vino še ni popolnoma zrelo in trpežno. Steklenice morajo biti jako dobro zamašene, da imenovani vpliv zraka oziroma kiseka (O) ni prevelik in škodljiv.

Sredstvo proti peronospori in plesnivcu (Oidium Tuckeri).

Nekdo je priporočal, naj se tekočini, ki jo razimo proti peronospori, dodane žveplo, češ, na

ta način zamoremo pokončati ob jednem i plesnivec. Stvar pa do zdaj še ni dognana, če se bode tudi v resnici obnesel ta način skupnega pobiranja imenovanih boleznij v naših vinogradih. Naj se torej nikdo ne prenagli, da se morda ne vara; a dobro bi bilo, napraviti v malem take poskuse, kar nam je storiti sploh pri takih novotarijah.

Stvar pa sploh ni tako lahka; kajti žveplo se v vodi seveda ne raztopi, torej se zelo slabo razdeli v tekočini, a žvepla je treba primeroma veliko proti plesnivcu. Napravi se torej testo iz žvepla in vode, ter to testo primešamo še le tekočini z galico in apnom, žveplo se tako bolje razdeli. Poskusi bodejo še le pokazali, koliko je treba tega testa, če žveplo pri škropljenju ne zamaši cevij in ako je ta stvar sploh uporabna ter dobra. Dvomiti moramo o tem vendar že zdaj ter zato opozarjamo vinogradarje; kajti žveplati moramo proti plesnivcu prav pogostoma, a škropiti proti peronosperi ni potreba tolikokrat. Glavna reč je pa v obeh slučajih, da ne zamudimo pravega časa, kar je sicer ves trud zastonj. Sotelski.

Književnost.

(Ben-Hur) se zove roman iz časov Kristusovih, katerega je prevel naš Podravski, a založil A. Gabršček v Gorici. Vsled svoje prelepe vsebine je preveden že v vse evropske jezike. Lična knjiga je posebno prikladno velikonočno darilo. Cena mehko vezani knjigi 120 gld., po pošti 10 kr. več; trdo vezana stane 150 gld., po pošti 15 kr. več.

(Pozor na novost!) „Z uma svitlim mečem“ je naslovljena slavnostna koračnica, katero je zložil naš rojak g. K. Jeraj na Dunaji in jo posvetil akad. društvu „Sloveniji“ ob priliki njene tridesetletnice, katero slavi imenovano društvo letošnje leto. Ta prvi slovenski umotvor, dunajskemu občinstvu, posebno slovanskemu dobro znanega našega rojaka in umetnika, izide v kratkem v tisku. Čisti dohodek izroči „Slovenija“ skladu za Prešernov spomenik in se zato že sedaj opozarja slav. občinstvo na to glasbeno novost.

Razne stvari.

(Posojilniške novice) Nove posojilnice so se osnovala: v Gozdu pri Kamniku (premajhen kraj za denarni zavod), v Robu pri Velikih Laščah, v Cerkljah na Gorenjskem in v Oprtlju v Istri. Na Štajarskem se delajo priprave za nove posojilnice na Planini in v Središču. Gospodarska zadruga v Opatiji je sklenila, da se osnujejo posojilnici v Beršecu in v Moščenicah. — Posojilnica v Brežicah je imela minulo nedeljo občni zbor. Prometa je imela lani okroglih 175.000 gld. in dobička 1900 gld. Isti dan je imela tudi okrajna posojilnica v Krškem glavno zborovanje, pri katerem se je sklenilo, da se čisti dobiček 872 gld. pridene združnemu zakladu, ki znaša s tem vred 7366 gld. — Tretja številka posojilniškega mesečnika „Slovenska zadruga“ prinaša spise o vrednosti slov. zadrug, o „Zvezi slovenskih posojilnic“, o koroških posojilnicah in o zakonu z dne 1. junija 1889. — Posojilnica v Žalci imela je lani 478.452 gld. 54 kr. prometa. Rezzervni fond znaša 34.229 gld. 59 kr. Čisti dobiček lani pa je 3288 gld. 11 kr.

I. izkaz o darilih za Prešernov spomenik:

Kaplja Ludovik c. kr. orož. postajevodja v Toplicah 2 gld. 50 kr., Pajkova Pavlina sopr. profesorja na Dunaji 5 gld., Kalister Fran, veleposestnik v Trstu 200 gld., Hribar Ivan, župan ljubljanski 50 gld., Lenče Josip, veletržec v Ljubljani 50 gld., Pogačnik Naval Fran, operni pevec v Berlinu 10 gld., dr. Murko Matija, vseučilišni docent na Dunaju 10 gld., Steklara Ivan, c. kr. profesor v Zagrebu 10 gld., Aškerc Anton, pesnik in pisatelj v Celji 5 gld., Vilfan Janko dr. odvetnik v Radovljici 5 gld., Zbirka pri slavnostnem začetju gradnje Vrhiške železnice 33 gld. 40 kr., Resman Ivan, nač. žel. postaje v Zalogu 50 gld., Stupica Ivan, učitelj v Drazgošah 3 gld., dr. Pipuš R. odvetnik v Mariboru nabral v veseli družbi slovenskih narodnjakov 10 gld. 67 kr., Bukovec Fran, župnik v Trvižu 5 gld., Vičič Miroslav, iz Postojne nabral 50 gld. 30 kr., Guttman Emilij, upravni tajnik v Gorici 5 gld. — Zbirka vrlih Notranjcev: Zofija Šalčeva 5 gld., Zofija Valenčičeva 5 gld., I. Ličanova 2 gld., Jos. Zurzova rodbina 1 gld. 50 kr., Ivan Brinšek 2 gld., Jos. Meden 1 gld., Drag. Žitnik 1 gld. — Stritar Josip c. kr. profesor na Dunaji 10 gld., skupaj 532 gld. 37 kr.

dr. Jos. Stare, blagajnik.

Razpis častnih nagrad.

Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica moodneje gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor „Slovenske Maticе“ iznova po določilih „Jurčič-Tomšičeve ustanove“ 200 goldinarjev častne nagrade izvorni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pol. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, se razpisujeta tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev dvema izvornima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pol, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa eni povesti in eni daljši epični pesmi.

Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini vstrezajo umetniškimi zakonom pripovedne književnosti v občje, poleg tega pa še k. iževnim namenom „Slovenske Maticе“ posebej pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadno pisateljsko nagrado, katero plačuje „Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega opravilnega reda po 25–40 gld. za tiskovno polo. Rokopise je pošiljati odboru „Slovenske Maticе“

do 1. prosinca 1900

Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Matičinih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki — primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani, dne 15. sušca 1899.

Fr. Levec

predsednik.

E. Lah

tajnik.

Koledar.

Petek (24.) Marija D. 7. žal.; Gabribrijel, arhang. — Sobota (25.) Oznanenje D. Marije. — Nedelja (26.) 6. postna (cvetna). Emanuel, muč. — Ponedelj (27.) Janez Dam.; Rupert, škof. — Torek (28.) Guntram; Janez, puščavnik. — Sreda (29.) † Ciril, škof; Jona mučenec. — Četrtek (30.) † Veliki četrtek; Kvirin, mučenec. — Ščip 27. ob 7. uri 24 min. zjutraj.

Sejmi.

Dne 27. sušca v Dobovi, Kamnici, Podplatu, Poljčanah, Trbovljah in Teharjih. Dne 28. pri Sv. Križu pri Slatini. Dne 30. v Konjicah, Laškem trgu in Rajhenburgu.

Loterijske številke.

Gradec 18. marca 1899: 1. 29. 60. 32. 13
Dunaj " " " 18. 17. 22. 67. 31

Stenografi in sollicitatorji

kateri iščejo službe, naj se oglasijo pri vodstvu društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celji, Rotovška ulica št. 19 (odvet. pisarna dr. Ivana Dečka).

Podpisani naznanja da ima

1500 zelenocephlenih trt

na prodaj, komad po 10 kr.

(100) 2-1 Aleksander Graber
Krčevina pri Vurbergu, pošta Ptuj.

Vabilo

na

občni zbor

„Posojilnice v Gornjemgradu“

ki se vrši

v četrtek 6. aprila 1899 ob 1. uri popoldne
v uradni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo odbora.
2. Potrjenje računa za leto 1898.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Prememba pravil.
5. Volitev odbora in nadzornišstva.
6. Razni predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, tedaj se vrši ob 2. uri isti dan in po istem dnevnem redu drugi občni zbor.

Odbor.

Pri meni je dobiti cepičev od velikega renskega bobovca, vel. kaselske rajnete, zlate parmene in še od drugih od sadjarskega shoda v Celji priporočenih sort. Kdor pride sam po cepiče dobi jih zastonj, komur se pa pošljejo, pa naj pošlje 30 kr. v markah za poštno nakaznico in zavoj.

Fr. Praprotnik
nadučitelj v Mozirji

Glavno zborovanje

Kmetijske zadruga za Spodnji Štajar
v Žalci

ki se bode vršilo

dne 25. marca 1899 l.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju zadruga v minulemu letu.
  2. Letni račun in bilanca.
  3. Volitev načelnika in jednega odbornika.
  4. Volitev treh odbornikov v zmislu § 16. združnih pravil.
  5. Potrjenje poslovnega reda.
  6. Razgovor in sklepanje o § 34., pika 4 in 5 zadržnih pravil.
- Zborovanje vrši se v Hausenbichlerjevi gostilni in se prične točno ob 3. uri popoldne.

Žalec, dne 18. marca 1899.

Kmetijska zadruga za Sp. Štajarsko
vknjižena zadruga z omejenim poročtvom v Žalci.

Ant. Goršek.

Ivan Kač.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja, da je kupil od gospoda Miroslava Böhmhes

lekarno k Mariji pomagaj

v Krškem.

P. t. občinstvu bode ustrezal kar najtočneje in najvestneje; zato si želi, da bi ga ono blagovolilo počastiti z mnogobrojnimi naročili.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(103) 1 Anton J. Šušteršič.

V Krškem, dne 17. marca 1899.

Hiša

s kovačijo in vrtom je na prodaj.

V večjem trgu na slovenskem Štajarskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 gld. — Hiša je v dobrem stanu. Jez je celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši straži“, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala.

Trgovina mešanega blaga

popolno urejena v manufakturi, špeceriji, železnini, lepitiču, drobnjavi, steklu, porcelanu in deželnih pridelkih prodati je takoj ali s 1. septembrom t. l. Le zaloga priljubljenega blaga je prevzeti v vrednosti 15.000 gld. Takoj je plačati 5000–7000 gld., ostanek v mesečnih obrokih. Razproda se na leto za 50.000 gld. Natančneje pogoje pove lastnik

Josip Sikošek

(102) 2-1

Dobrna pri Celji.

Najboljše strune

za gosli, kitaro, tamburico ali citre so za dobiti v trgovini

Drag. Hribar-ja v Celji

Rotovška ulica št. 2.

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Pilijala za Avstrijo:

Pilijala za Ogrsko:

Dunaj, I. Giselstrasse 1., v družbeni hiši. | Budimpešta, Frana-Jožefa trg in 6. v družbeni hiši.

Aktiva družbe 31. dec. 1897 K. 159.947.578.—

Letni zavarovalni dohodki z obrestmi do 31. dec. 1897 „ 28.823.375.—

Med letom 1897 je bilo od družbe izdanih 7468 polic v znesku „ 67.331.352.—

Prospekti in cene, po katerih se ravna družba pri izdavanju polic in prijavi ohrazci dobe se brezplačno pri generalnem zastopu v Ljubljani, pri Gvidonu Zeschko-tu v vili nasproti Narodnemu domu. (319) 12-4

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Celji

priporoča gospodom trgovcem in prodajalcem svojo

Veliko zalogo vsakovrstnega papirja

za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega, svilnatoga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih Nežiderskih zvezkov, Hardtmuthovih svinčnikov in angleških peres po originalnih cenah tovarniških; dalje priporoča

zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatlje za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah

Posebno lep izber papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Velik izber albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirov za fotografije, listnic itd.

po niskih cenah.

Šolske in molitvene knjige še poseben popust.

KAROL GREGORIČ

posestnik vinogradov in vinožec
Celje • Graška cesta št. 22 • Celje
v nekdanjem Konviktnem posloju
uljudno naznanjam, da sem zopet pričel **trgovino z vinom**, ter priporočam čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih pristnih vin od 18 do 30 kr. liter.
Z velespoštovanjem
Karol Gregorič.

Za dobiti samo

pri **Kristijanu Wolfu**

Kolodvorske ulice 6
„pri cesarskem klobuku“

klobuki najboljšega fabrikata in najnovjše fazone
sedaj za skoraj polovično ceno.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20,
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck
in Anton Rebek, Kolodvorska ulica 29 v Ljubljani.

Učenca

s primerno šolsko odgojo, poštenih
starišev, sprejemem takoj. Vzamem
tudi treznega hlapca, ki je zastopen
pri konjih. (90) 2-2

Andrej Elsbacher
trgovec v Laškem trgu.

Hiša

z dvema poslojmi in z ledenico, v
kateri je več let prodajalnica z mešan-
nim blagom, pri sv. Duhu v Ločah
in je na železnici, se proda pod
ugodnim pogojem. — Več pove lastnik
Tone Maloprou v Celji.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“
priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Kupuje vsake vrste deželni pridelkov, ka-
kor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso,
konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste
sadje, tudi divji kostanj vsake množine, sploh
vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vza-
mem tudi še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim
tudi **suhe gobe**, orehe, suhe in sveže hruške,
želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim
gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsako-
vrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Imam tudi **krompir za seme**
v zalogi, rožni in beli
in **seme štajarske detelje.**

„Pri dobrem pastirju“!

Zobozdravniško
naznanilo.

Javim sl. občinstvu, da ordinujem za
zobozdravništvo vsaki dan od 9.—12. ure
dopoludne in od 2.—5. popoldne.

(91) 3-1

Dr. Alojzij Praunseis.

Razglas.

Oni posestniki vinogradov, katerim je
obljubil podpisani deželni odbor **amerikanske**
trte, se s tem pozivajo, da pridejo po iste takoj,
najpoznejše pa do konca marcija t. l., oziroma
da ukrenejo primerno vpošiljatev istih.

Trte, katere se ne odnesejo do konca mar-
cija t. l., razdelijo se med druge stranke.

V Gradcu, dne 7. marcija 1899.

(87) 2-2 Od štaj. deželnega odbora.

Pozor!

Jaz spodaj podpisana naznamim, da mojemo možu
Jakob Novak-u niti blaga ali denarja dati, ker jaz
nisem plačnica za njega. (95) 3-2

Neža Novak

gostilničarka v Gorenjem, Štajersko.

Trgovina semen,

strokovno urejena

ALOJZIJ KORSIKA

Šelenburgove ulice št. 5

Ljubljana. (82) 3-3

Priporoča svojo bogato zalogo
semen čiste detelje, krmskih,
zelenjadnih in cvetličnih semen.
— Ravno kar je dobil naravnost
iz Skotskega celi vagon trav-
nega semena, obstoječe iz se-
dem najboljših vrst, ki je za-
nesljivo kaljivo.

Cenike pošlje franco in
brezplačno.

Posestvo na prodaj.

Lepo posestvo z gospodarskimi poslojmi, je vredno
na prodaj. Posestvo meri okoli 22 oralov in je doiti
za 950 g. idinarjev. Več pove

Jnez Drobnič
v Laškem trgu.

(92) 3-2

Domača tvrdka

**Najboljše in najce-
nejše travniške brane**
katerih se rabi dandanes
že na tisoče, izvrsten
pripomoček za čiščenje
travnikov. Nadalje naj-
boljše možnarje proti toči,
kakor tudi k temu spa-
dajoče plehaste cilindre,
najzibornejše slamorez-
nice, najnovjše mlatil-
nice z ležiščem na kroglje,
istotako stiskalnice in
mline za grozdje in sadje,
geple itd. itd.

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna
v Žalcu pri Celji
izdeluje in prodaja
po tovarniški ceni.

Prevzame v najboljšo
in točno izvršbo vsa v
strojno in livarsko stroko
spadajoča dela, za to-
varne, mline, žage in druge
obrtijske naprave, isto-
tako prevzame vsak stroj
v najtemeljitejšo in ce-
neje popravilo.

Za vsak možnar,
stroj sploh za vsako
delo se jamči.

* Cene tovarniške. *

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako
izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Po-
rabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa
sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega
trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja
proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri
deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hripo,
težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine,
dobja se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu,
H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker
le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima
na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega,
bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natanč-
nim navodilom o vporabi je 75 krajcarjev.

Zraven trpotčevega soka je tudi dobro ra-
biti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti
kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po
poštnem povzetju. Kdor pošlje denar v naprej,
naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkem časom sem si naročil od Vas
jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one
so meni in mojim znancom tako dobro pomaga-
le, da se vam moram za to dobro zdravilo
najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje
znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po
poštnem povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo iz-
vrstno proti vsem želodčevim boleznim, pospe-
šujejo prebavljenje, čistijo kri, krepcajo želodec.
Po teh kapljicah se izgubé vse bolezni v želodcu
in črevah ter se dobi dober tek. Paziti je treba
na varstveno znamko, ker le one krepilne šved-
ske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na ste-
klenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana
hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih
kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja
se vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje
denar v naprej, naj priloži za vozni list in
zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gl. in več pošiljajo
se poštne prosto.

Urlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja
po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše
„mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh
dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč
se vam na tem izvanrednem mazilu ostajam
pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro
zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu,
bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri pre-
pihu itd. Mazilo krepí izmučene žile, ter po-
maga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti previdena z
varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića
Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono
mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varst-
veno znamko na steklenici. Cena jedni stekle-
nici mazila proti kostoboli z natančnim navo-
dilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po
poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži
za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.